

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

3 Maiu.

54 de ani s'au împlinit dela ziua în care Poporul Român, coborând de pe plaiuri, alergând din văi, s'au intrunit la Blaj, ca să scuture jugul, ce atâția ani l-a purtat.

Urmași ai legionarilor și coloniștilor aduși de Traian-Împărat în Carpați, ca să țină aici ordinea și să apere cultura romană față cu invasiunile barbare, ne-am împlinit veacuri de-arândul misiunea. Mlădița romană a fost mai pe urmă culcată la pământ, dar' nu strivită, nu nimicită. Deși veacuri de-arândul nu se face în istoria patriei noastre amintire despre noi, decât pentru-ca să se constate, că suntem încă tolerați, că mai avem încă voe să facem robotă în sudoarea feței, pentru-ca alții să-și poată petrece zilele în răsfățare, zorile unui timp mai bun s'au ivit și pentru noi.

Fost-am veacuri întregi de arândul uiteți de lume, părăsiți, lipsiți de orice razem, afară de cel-ce ni-l da și ni-l dă propria noastră trăinicie și dragostea noastră către limbă și legea strămoșască.

3 Maiu 1848 e ziua, în care ne-am recunoscut menirea și am luat cu toții hotărârea de a jertfi și avere și puteri și odihnă și viață chiar, pentru-ca să împlinim ce am hotărât.

Nu din întâmplare au ales Românii Blajul drept loc de întrunire, ci pentru-că aici la Blaj s'a întemeiat cultura noastră națională, de aici au pornit luminile, ce încetul cu încetul au străbătut în întregul popor român, de aici ne-au vorbit Clain, Maior și Șincai, aici trebuia să ne adunăm, pentru-ca știut să fie, că nu rivnim la putere, ci la desvoltare, că nu voim să stăpânim pe alții, ci singura răsplată, pe care o cerem pentru jertfele aduse de noi, e dreptatea și libertatea de a ne pute desvolta potrivit firii noastre.

Sărbând acum aniversarea acestei zile, ne reamintim atât hotărârea, ce am luat, cât și luptele, pe cari a trebuit să le purtăm, ca să-și rămânem credincioși.

În ziua aceasta cu toții trebuie să privim cu încredere în viitor, căci o cauză și dreaptă și bună, cum e aceea, pe care o reprezentăm noi, nu poate să se peardă.

Adevărul străbate, dreptatea învinge, și în cele din urmă trebuie să înțelegă și cei-ce numai pedeci caută să pună în calea desvoltării noastre, că rău lucru fac, nu numai pentru noi, ci mai ales pentru patrie, omenime, deci și pentru ei.

Schimbarea legii de naționalitate. Nu e lucru nou, cu ceea ce s'a ocupat congregația comitatului Pojon, în 12 l. o. Au decis adecă șovinistii să ceară dela legislația țării schimbarea legii de naționalitate, ca să împedece astfel răspândirea — panslavismului, care, după-cum s'a exprimat neașul maghiar Borovansky, poate deveni o calamitate națională. Patrioții au putut lua aceasta decisiune neconturbăți, de oare-ce la adunare n'a luat parte nici un Slovac.

Regularea salariilor funcționarilor de stat. În ministerul de finanțe s'au terminat deja lucrările asupra planului, după care se va face îmbunătățirea salariilor de stat. Conform acestui plan, cele trei milioane de cor. luate în budget pe anul acesta, vor fi împărțite astfel încât funcționarii conform anilor de servicii, vor primi o îmbunătățire proporțională, ca să apropie salariul funcționarilor corespunzători din Austria. În decurs de 8 ani apoi se va face întreagă îmbunătățirea ridicându-se salariile la mărimea celor din Austria.

Ca la noi. În senatul prusiac, prințul Radziwill, în decursul debaterii budgetare, a adus pe tapet și chestiunea polonă, cerând dela guvern un tratament mai uman față de Poloni. Ministrul de culte Studt însă în loc să recunoască procedura barbară a guvernului, tot el a acuzat pe Poloni, că agită contra Nemților și în școalele lor pregătesc ziua răsbunării față de Prusia, și guvernul Prusiei — a declarat Studt — nu va înceta cu măsurile de înfrânare contra Polonilor. — Adecă în loc să înceteze persecuțiunile, ele se vor continua și cu mai mare înțepire. Ca în Ungaria.

Congresul bisericii sârbești. Bud Tud. aduce știrea că comisar la congresul bisericii sârbești în anul acesta va fi Tallián Béla, primul vice-președinte al camerei maghiare. Numirea lui va apare zilele aceste în foaia oficială.

Italianii contra triplei-alianțe. Societatea comercianților și industriașilor din Lombardia a înaintat prim-ministrului italian o moțiune, în care guvernul este provocat să nu renască triplea-alianță, de oare-ce în cazul acesta Italia ar ajunge în neamicișie cu alte state, îndeosebi cu Franța. Curentul acesta este foarte puternic în Italia-de-nord și poate cauza mari neplăceri guvernului din Roma.

Cuota. Deputațiunea ungară a cuotei a primit propunerea referentului Max Falk, ca raportul cuotei să fie de 34.4 : 65.6. Când se va vota aceasta prin o lege specială, adusă în camerele ambelor jumătăți ale monarhiei, art. 1 V. din 1872, care se referă la precipuum-ul fostei granițe militare, să fie scos din vigoare.

Legatiune persana în București. Este vorba ca în cursul acestui an, probabil chiar peste o lună sau două, guvernul persan să înființeze o legatiune la București.

Propaganda panslavistă. În conferențele învățătoresci din Iași a atras revisorul școlar atențiunea învățătorilor asupra propagandei panslaviste, pe care o fac jugănari rusești prin comunele din județele Iași, Fălciu și Botoșani. Ei îndeamnă pe țărani la emigrare în Basarabia, unde le pun în perspectivă, că vor căpeta pământ gratuit.

Delegațiunile.

În săptămâna trecută s'au întrunit delegațiunile. Ca de obicei, ministrul de externe Goluchowski a ținut și de data aceasta un discurs mai lung, în care a arătat starea politicii externe.

Despre tripla-alianță a spus, că expiră în Maiu 1903. Cabinetele celor trei puteri voesc în mod hotărât menținerea ei și în privința aceasta s'au făcut deja declarațiuni formale.

Decând s'a dovedit în mod nedubios, că nici Austria nici Rusia nu urmăresc foloase deosebite în Orient, a dispărut neîncrederea între aceste două state. Înțelegerea făcută în Petersburg la a. 1897 va contribui mult, ca relațiunile între aceste două state să devină tot mai amicale.

Pericolele din Balcani. Apropierea dintre cele două imperii face posibil, ca în strînsă solidaritate Austro-Ungaria și Rusia să procedeze contra pericolelor balcanice. Aceasta nu e o acțiune prisositoare, fiindcă stările din clasicul cuib de furtune al Europei lasă mult de dorit: comitetele revoluționare se întăresc necurmat și din partea turcească nu s'a ameliorat nimio în vechile stări litigioase administrative.

Despre Sârbia și Bulgaria zice, că trebuie să nisuiască serioș, de a-și ține în frâu elementele turbulente, nu cumva să-și atragă acuză complicității. În caz contrar ele își pierd simpatiile și bunăvoința noastră și șugduie încrederea pusă în capabilitatea lor de desvoltare.

Cu multă laudă vorbește despre România. Cum că vecinul regat al României ocupă un loc atât de frunte între popoarele europene, aceasta se poate mulțumi muncii calme și chibzuite depuse de înțeleptul ei domnitor și de consilierii săi, cari și-au câștigat mari merite în jurul înfloririi țării prin aceea, că s'au ținut în rezervă în mod conștient de ori-ce aventuri și păzindu-și cu îngrijire independența de stat și independența politică de influențele esterne, de un sfert de secol și-au concentrat toată atențiunea asupra consolidării ei interne. Acest exemplu vrednic de urmat ar pute servi ori cărui stat tinăr drept model de politică sobră, care politică sobră va fi apreciată la noi totdeauna în mod sincer și va întimpina preveniența cea mai largă.

Sinoadele bisericei gr.-or.

Sibiu.

În ședința din 7 Maiu și-a prezentat asesorul cons., dl Z. Boiu cererea de pensionare, care a și fost primită.

Dl ases. Zah. Boiu se retrage în pensie după o muncă de peste 40 de ani pe terenul bis. școl., pe care și-a câștigat însemnate merite.

În ședințele din 8 Maiu s'a hotărât începerea lucrărilor pentru edificarea catedralei.

Se ia la cunoștință raportul cons., despre dotațiunea preoților dela stat, și se decide a fi trași în cercetare disciplinară acei preoți, cari se vor adresa autorităților civile în chestia întregirii salariului.

Să ia la cunoștință raportul cons., despre conferențele învățătoarești. — Consistorul să însărcinează a studia chestia întemeierii unei foi pedagogice.

În ședința ultimă s'au ales asesori în senatul strins bisericesc d-nii Nicolae Ivan și Dr. Elie Cristea.

Propunerea dlui I. Pușcariu, ca »Telegraful român« să se prefacă în foaie cotidiană, s'a prelat consistorului.

Arad.

În ședința a doua referentul comisiei epitropești Dr. I. Suciu prezintă raportul despre chivernisirea averilor materiale din care reiese, că s'a cheltuit mult peste prevederile budgetare. Din contribuțiunile de 4 bani de suflet sunt a se încasa 59.000 coroane. Budgetul alumneului asemenea înfățișează o stare cam încurcată; nu se pot încasa taxele ce le datorează alumnii. Pentru remedierea acestui rău dep. P. Rotariu propune, ca taxele să se perceapă anticipativ pe 3 luni și aceste taxe are să le încasseze, — amăsurat amandamentului dep. V. Goldiș — direcția, pe cuvânt, că cei dela casa consistoriului nu pot ține în evidență încasările dela școale.

Privitor la seminar, fondul seminarial e în scădere, și aici se constată mizerii și pe lângă aceste și uneltiri condamnabile. Din espunerile și constatările făcute despre starea încurcată a fondurilor se vede că administrarea lor lasă mult de dorit...

O stare desolată prezintă și edificiul școlii de fete, care, deși dovedit dela început de necorespunzător, totuși a mistuit numai pentru reparaturi 10.000 cor.

Caransebeș.

Sinodul din Caransebeș a durat 3 zile. Rapoartele înaintate de consistor au fost luate spre știință aprobătoare.

DIN LUME.

Rusia.

Turburările muncitorilor și ale țăranilor iau în Rusia proporțiuni tot mai mari. Intregul ținut dintre Moscova și Vladimir e în plină revoltă. Intre răsculați și armată s'au întâmplat mai multe ciocniri sângeroase, în cari au fost morți și răniți. Situația e cu atât mai critică, că miliția refuză în multe locuri de-a pușca asupra răsculaților. În cinci cercuri din guvernamentul Poltavei s'a proclamat statariul.

În guvernamentul Omsk s'au răscolat țăranii din cauza, că nu li-s'au avansat bucate din magazinele statului. Acestea au fost sparte și jefuite. Polițiștii, cari au vrut să-i împedecă, au fost uciși. În multe comune domnește o astfel de foamete, încât oamenii mor cu sutele.

Despre turburările țărănești se comunică din Chieff, că e vorba de o răscoală cauzată de foamete și de agitațiuni agrar-socialiste. Revoluția a cerut deja multe jertfe. Numai în Vasilovca (gub. Poltava) au fost impușcate 75 persoane într-o ciocnire cu miliția, care a fost atacată de țăranii înarmați cu furci și imblăcii. Guvernorul a eșit numai decât la fața locului și tribunalul marțial și-a început activitatea condamnând pe consilierii comunali la 200—300 lovituri de cnut. Treizeci și cinci de țărani au murit în decursul execuției.

Portugalia.

După »Imparcial« din Madrid, indignațiunea în Portugalia e colosală din cauza măsurilor financiare luate de guvern. Acestuia și se impută chiar acțiuni maloneste.

Foile din Berlin primesc știri serioase despre revolta întâmplată în Coimbra. Aici n'a fost vorba numai de o revoltă studențească, ci de o adevărată luptă de strade, cari erau pe alocurea acoperite de baricade. În Oporto a fost reformat regimentul al 6 de infanterie, pentru-o fraternizat cu răsculații.

Ministerul va demisiona îndată după primirea conversiunii din partea senatului.

Alsația-Lotaringia.

Cele două provincii câștigate de Germani în războiul din 1870/1 stau sub o lege excepțională, care dispune, că în cas de turburări să se poată suspenda constituția. Împăratul Wilhelm a adresat guvernatorului din Strassburg un rescript, prin care îl provoacă să se pună în conștelegere cu cancelarul imperiului pentru de-a veni cu un proiect de lege, prin care să se șteargă această măsură excepțională.

Cuba.

Peste câteva zile va urma proclamarea Cubei de republică independentă. Prin aceasta își implinesc Statele-Unite promisiunea făcută înainte cu patru ani Cubanilor. Primul president al noii republici va fi generalul Toma Estrada Palmas, un bărbat simpatic, care a dat mult de lucru Spaniolilor. Statele-Unite își rezervă protectoratul asupra Cubei în privința relațiilor internaționale.

Peninsula-Balcanică.

Ambasadorul rus din Constantinopol a declarat încă odată guvernului bulgar, că Rusia dorește absolut menținerea liniștei în Macedonia, și a recomandat totodată Turciei să iee dispozițiile corespunderoase.

»Kölnische Zeitung« află din Constantinopol, că comitetul macedonean continuă cu estorcările de bani dela creștinii bogăți.

Un bogat grec din Kirkilisse primind avertismentul de a plăti impozitul de cinci mii de lire turcești, a fugit la Atena.

Din Scutari (Albania) se depeșază, că s'au întrunit toți preoții catolici din Albania și au hotărât să se mențină concordia dintre ei, fiind dată gravitatea situațiunii.

China.

O depeșă din Peking anunță, că mișcarea boxerilor în provincia Cili se întinde.

Se atacă bisericile și misionarii. Revoltații sunt în număr de 40 de mii și sunt bine armați.

Zece mii de soldați cu tunuri ajută pe revoltați.

Până acum trupele imperiale au fost mereu biruite.

Anglia și Transvaalul.

Despre pertractările de pace din luna trecută se comunică următoarele amănunte: În prima conferință din 12 Aprilie au declarat delegații ca basă a pretensiunilor lor independența, obligându-se în schimb să dărime forturile și să dea Uitlander-ilor un drept larg electoral. Condițiunea aceasta n'a fost primită de guvernul englez. În stadiul acesta al pertractărilor a sosit și Milner, care a luat parte la ele. Cererea Burilor, ca să și poată păstra armele, a fost respinsă, tot așa a refuzat guvernul englez să stabilească de-acum ziua pentru introducerea guvernului reprezentativ. Delegaților buri li-s'a dat termen, ca până în 15 l. c. să confereze cu Burii. În cercurile normative e foarte mică speranța, că conducătorii buri se vor preda.

Știri mărunte.

În Belgrad s'a constituit un club slav, al cărui scop e promovarea ideii de solidaritate a tuturor Slavilor. Presidentul clubului e fostul ministru-president Simici.

Oficerilor și funcționarilor turci li-s'a interzis cercetarea caselor locuite de creștini. În vorba se fie apărați de influența ideilor europene.

În Constantinopol se înmulțesc atacurile de stradă contra creștinilor.

După rezultatul balotajilor, camera franceză cea nouă va avea 339 guvernamentali și 251 opoziționali. Două rezultate nu sunt cunoscute încă.

După »Corriere della sera« călătoria părechii regale italiene în străinătate nu va avea loc anul acesta.

După-cum se afirmă în cercuri turcești și rusești din Constantinopol, chestia Firmilian e definitiv hotărâtă și consacrată va urma în scurt timp. Ambasadorul rus va merge în cursul în concediu.

SCRISORI.

Adunare învățătorească.

— Desp. »Carei-Eriu« al Reuniunii inv. din părțile sătmărene. —

— 8 Maiu 1902.

Grele și multe sunt datorințele și sarcinile ce spasă umerii bietului învățător și indeosebi ai celor confesionali, și acestea în loc să scadă pe zi ce merge tot mai tare se înmulțesc. Și ori-cât de multe să fie acele, el trebuie să le împlinească cu toată conștiințiozitatea, de oare-ce numai așa își va pute ajunge scopul care este: luminarea și cultivarea poporului în serviciul căruia stă.

Dar' ca învățătorul să poată corespunde întru toate misiunii sale sublime îi este de o indispensabilă necesitate acquirarea multor cunoștințe, pe cari trebuie să și-le câștige, în care scop trebuie să folosească toate mijloacele, prin cari să se poată perfecționa tot mai mult în ce privește arta dascăliei.

Între mijloacele, cu ajutorul cărora ne putem perfecționa noi învățătorii, se numără cu tot dreptul *Reuniunile învățătorești*, cu adunările lor. Căci la aceste adunări și conferențe învățătorești convenim ca să ne cultivăm reciproc, să schimbăm idei și astfel să ne lărgim și întărim cercul cunoștințelor.

Despărțământul »Carei Eriu« al acestei reuniuni și-a ținut adunarea de primăvară în comuna Andrid la 20 Aprilie st. n. a. c. decursul căreia îl schițez în următoarele:

Politica lui „nem engedem“.

Dl învățător *M. Prunar*, din comuna Andrid, după primirea avisului dela notariatul desp. a înștiințat antistiei comunale din acel loc ținerea adunării din chestiune.

Numai după multe capacitări și la intervenția reverendisimului domn *Dr. Felician Bran*, archidiacon și președintele reuniunii, s'a simțit îndemnat dl protopretor a acorda licență pentru ținerea adunării din chestie în sus amintitul loc.

Serviciul divin.

Conform punctului 1 din ordinea de zi la 8 ore s'a celebrat sf. liturgie — carea a fost împreună cu parastas pentru sufletele membrilor decedați pe teritoriul acestui despărțământ — de către *Bartolomeu Bonyi*, preotul local, asistat fiind de bravul și activul capelan învățător *Iosif Pataki*, din Sanislau. Răspunsurile la sf. liturgie le au executat elevii de școală sub conducerea dlui învățător local.

Sedința.

După sf. liturgie ne-am adunat cu toții în școală, unde activul și zelosul president dl *G. Pteanu*, prin o cuvântare roștită cu mult sentiment, în care a îndemnat pe frații sei colegi la sirguintă și muncă neîntreruptă, a declarat adunarea de deschisă.

S'a purces la prelegerea cu elevii de școală a temei »Comuna« preleasă prin dl învățător local, *Al. Prunar*. Această prelegere de model a fost acompaniată până în fine de atențiunea încordată a tuturor membrilor prezenți. După puține reflecțiuni făcute din partea unora, prelegerea a fost declarată cu unanimitate de foarte bine succasă. Dlui învățător i-s'a votat mulțumită protocolară.

Protocolul adunării precedente s'a verificat prin m. o. d. B. *Bonyi* și dl *G. Murășan*. — Și de membru nou s'a înscris dl *N. Kirvai*, inv. în Piscolt.

După acestea a urmat citirea a lor două disertații: a) »Drepturile cetățeanului în comună, comitat și stat« de către dl *I. Raț*, inv. în Simiclaș; b) »Vindecarea viciilor tinerimei; remediile desrădăcinării aceloră, și ca un atare remediu principal: despre înființarea bibliotecilor populare« de către dl *M. Ghirriti*, inv. în Portelec.

Ambele prelucrate au fost ascultate cu viuă atențiune și după reflecțiunile obicinuite — cari de altcum și la aceste elaborate au fost neînsemnate — s'au declarat de foarte bune. Aici am să observ — cu plăcere, că autorii acestor lucrări sunt unii dintre cei mai zeloși și mai capacitați învățători ai reuniunii noastre.

Locul adunării viitoare s'a stabilit comuna Moftinul-nou, cu oare ocazie dl inv. local va ține cu elevii de școală propunere practică, ear' on. dl *Iosif Pataki* și dl *Ioan Irimiaș* vor cei lucrări.

În fine după pertractarea unor agende de interes special adunarea la 1/2 2 ore d. m. s'a închis.

După-ce colegii ne-am întrunit la masa ospitală a iubitului nostru coleg *Prunar*, unde într'un șir lung de toate și voie bună am petrecut timpul până de oătră seară, toți apoi ne despărțirăm cu dorul de a ne vedea iarăși în așa frumoasă ceată la primăvara viitoare în Moftinul-nou.

O constatare.

Cu regret am constatat la aceasta adunare, că cei mai mulți dintre învăț. acestui despărțământ nu cetesc nici o gazetă românească. Și de oare-ce fiind ziaristica acel for competent, unde se espun dorințele, ori suferințele mulțimei, unde se întâlnesc spiritele mai alese ale națiunii, unde se ventilează chestiuni de drept, de egalitate și libertate, și ca fiind deci un mijloc puternic de conlucrare la adevărata educațiune națională n'ar fi iertat să lipsească de pe masa nici unui învățător român pe lângă o foaie de specialitate nici barem o foaie săptămânală românească, d-lor! Numai puțină jertfă și abnegațiune, atunci ușor puteți ajunge la aceasta.

Căci pe lângă favorurile, date de ziarele noastre cotidiane, să poate pretinde un preț mai bagatel de 4 cor. pentru o gazetă săptămânală, ca »Foaia Poporului« și ca nrii de Dumineca ai »Gazetei«? Aceste foi săptămânale, cred, rivalizează atât în ce privește redactarea, cât și în ieftinătate cu ori-care foaie săptămânală din Patrie.

Bihoreanul.

Din America.

Wheeling, W. Va, Aprilie 1902.

De un timp încoace se aud din America diferite știri, nu prea de laudă cu privire la viață din Lumea nouă. Dar' pân' acum nimenea nu a scris adevărata cauză a greutăților, pe cari le întâmpină unii din oamenii noștri, cari vin aicea.

Limba engleză e prima greutate ce o întâlnesc oamenii noștri, căci ea domnește în toată America-de-nord. Cine are de lucru se plătește binisor, așa că poate omul după toate cheltuelile să mai rămână și cu ceva prinos. Dar' e spus de multe-ori a sta făr' de lucru și aceasta mai mult din cauză, că nu știe limba vorbită aici. În lucru e preferat numai când nu se găsește alți oameni și la locuri unde nu are trebuință de vorbit.

Meseriașii încă au de întâmpinat multe greutăți din partea »Uniunii lucrătorilor Americani« cari sunt uniți în societăți tari pentru a se apăra și a-și ținea lefurile nesocăzute contra marelui număr de imigranți, cari sosesc zilnic din toate părțile lumii și cari le fac o concurență nedreaptă lucrând mai ieftin decât ei. Fiecare uniune de meseriași își are de moto următoarele cuvinte;

United we stand
Dividet we fall.

În românește:
Uniți noi rezistăm
Impărțiți noi cădem.

Fiindcă aproape fiecare meseriaș american a ajuns a fi pătruns de adevărul acestor cuvinte, cea mai mare parte din ei fac parte din diferite secțiuni ale Uniunii (despărțăminte după felul meseriilor). Fabricanții sau măestrii nu pot scădea lefurile stabilite de uniune; ear' dacă primesc lucrători noi (din cei cari vin acum în America), ei trebuie să îndeplinească oare care puncte din statutele uniunii, trebuie să devie membri ai ei și să nu lucreze mai ieftin decât e hotărât de Uniune. În multe cazuri lucrătorii noi nu îndeplinesc condițiunile pentru a fi primiți în Uniune; cauza poate fi, oă e prea slab în meserie sau în cele mai multe cazuri, fiindcă nu cunoaște limba engleză. În acest caz e silit a căuta de lucru în ateliere, cari pân' acum nu sunt în puterea Uniunii, de care sunt mai puține și cari sunt numite ateliere cu oi negre (black ship shop) sau să se apuce de lucru obișnuit ca lucrător fără de știință.

Pentru Germani, Francezi, Slovaci, Poloni și alții, e mai ușor, fiindcă fiecare găsește colonii întregi din neamul lui și prin ei se poate ajuta foarte mult mai cu seamă, că sunt mulți ca măestri și șefi de ateliere, cari fac totul pentru a veni în ajutorul celor cari vin

acum, preferând fiecare pe cei cu care se poate înțelege.

Eu mă aflu aproape de o jumătate de an în America. Știind limba germană, nu am avut greutățile pe care le au cei-ce știu numai românește. Lucru am avut în continuu, fiindcă șeful fabricii e Neamț.

După cât înțeleg eu starea lucrurilor de aici, pot spune celor cari se gândesc să vie la America următoarele:

America e bună pentru oameni tineri, cari pot să mai învețe ceva și să progreseze aicea, pentru aceia însă, cari sunt mai înaintați în etate și părinți de familie, e mai bine să rămână acasă, căci progres mare nu vor face aici, dacă avem în vedere cheltuiala cea mare de drum, scumpetea traiului de aici și marea deosebire între împrejurările de aici și cele dela noi.

În alt număr al „Foi Poporului” vă voi trimite mai multe amănunte din viața și obiceiurile americane cari au mare deosebire de cele dela noi.

Abonent nr. 3277.

Cerul cu stelele.

„Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mânilor lui vestește țaria.”

(St. scriptură).

Ridicându-ne ochii spre cer vedem lucruri mari și minunate, cari presentă omului înțelept maiestatea lui Dumnezeu așa de curat, încât tot ce i se pare minunat și însemnat pe pământ, ba chiar și sufletul lui față de creatorul său i se pare ca nimica. La Isaia, 40, 26 se zice: „Ridicați ochii voștri în sus și vedeți cine a făcut acestea? Scoțând ostirea lor după număr și chemându-le toate pe nume. Profetul venerat al timpurilor vechi așa sfătuia pe neamul omenesc de atunci, care-și uitase de Dumnezeu, dar și astăzi ne sfătuiește vocea lui.

Cine poate cunoaște măsura puterii lui? Cine cunoaște hotarul înțelepciunii lui celei nemărginite?

S'au aflat ochianuri de astronomi renumiți, prin cari dacă te uiți la cele mai îndepărtate obiecte, pe cari cu ochii liberi nu le poți vedea, atâta le apropie încât să le poți cunoaște încâtva, dar și aceste ochianuri sunt totuși prea neperfecte de a cunoaște mai lămurit lumile îndepărtate și construirea lor naturală.

Luna însăși e cea mai aproape de noi dintre toate stelele, fiind ea la cincizeci și una de mii de mile depărtate dela noi, și totuși întocmirea sa rămâne între noi nedeslegată, deși putem binișor deschilini obiectele ce se văd într'însa dacă au un diametru dela 4-5 mii urme.

Precum pământul nostru ca planetă depărtată de soare are luna, ea se poate vedea nopțile întunecoase, asemenea mai sunt și alte planete, cari au și mai multe luni, cari asemenea sunt celei noastre, că și dinsele — ca luna după pământul nostru să se rotească neconținut după globul lor, și sunt mai mici ca planetele după cari se mișcă.

Pe când pământul are un diametru de șeptesprezece sute de mii mile, al lunii este numai de patrusuteșezeci de mile.

Privind la lună cu ochii liberi, observăm la dînsa niște locuri mai lucitoare și altele mai întunecoase. Astronomii cu ochianuri lucrute cu multă măiestrie putură să o vadă mai deaproape. Ei descoperiră în petele și umbrele acelea cu multă mirare, că sunt munți foarte înalți, văi și adâncimi mari, — o lume care se aseamănă mult cu cele ce avem noi pe pământ; dar' earăși în multe e cu totul altfel, precum e la noi.

Petele cele mari și întunecoase ale lunii să vedea a fi numai niște șesuri întinse, cari nu reflectează lumina soarelui așa vedem ca părțile cele lucitoare, că numai prin soare primește luna strălucirea sa asemenea ca pământul și pământul nostru când e luminat ziua de soare, trebuie să se arete noaptea ființelor aceluia, cari locuiesc acolo, așide-re ca o lună mare și foarte frumoasă. Așa se face un lucru altuia de minune, anunțându-se mărirea lui Dumnezeu într-o parte.

După descoperirile astronomilor renumiți s'a constatat, că în văile și adâncimile acele ce se văd în lună nu se află apă, care să le umple, ci de după starea soarelui s'au văzut umbrele căzând până în fundul adâncurilor sau perzându-se cu totul.

De aci trebuie să credem, că în lună nu este elementul apei, care să curgă în râuri și să se adune în mări ca la noi; că mâna lui Dumnezeu a așezat acolo cu totul altfel de rînd pentru ființele ce viețuiesc acolo, decum e la noi. Cine poate cunoaște așadar' puterea lui? Cine poate să cunoască măsura puterii lui? Cine cunoaște otarul înțelepciunii lui celei nemărginite? Spre ce scop acele adâncimi și munți înalți? Ce tendențe a avut Tatăl tuturor lumilor pentru bunăstarea și fericirea ființelor de acolo? Cine poate ști?

Nu e destul, că acele văi extraordinare sunt încunjurate cu munți, ci atotputernicia preaințeleptului creator a înălțat acești munți cu așa culmi înalte, cât abia se va afla pe pământ în toate părțile lumii asemenea aceluia.

Ear' în văile acele atât de estinse și încunjurate cu munți așa de înalți, stau earăși dealuri mai mici, cari se ridică din adâncime ca un sul drept în sus.

Înălțimile munților în lună s'au măsurat și calculat cu diametrul după umbrele și depărtarea lor. Munții de acolo sunt cu mult mai înalți ca cei de pe pământ.

E demn și de mirat când aflăm, că prin astronomi neobosiți s'a constatat și cunoscut, că luna nu e încunjurată ca pământul nostru de nici un abure, în care se pot forma nori sau ploaie, grindină sau nea. Ci aerul acolo e neasemănat de subțire și mai fin decât acela ce-l inspirăm noi.

Când ne-am suit pe munții cei mai înalți ai pământului, aerul atâta se subție, cât cu anevoe mai putem răsufla; și așa ar fi omului cu neputință de a trăi dacă s'ar și putea înălța trei sau patru mile deasupra lui; dar' în lună aerul îndatinat e așa de curat, precum poate fi patru kilometri deasupra capului nostru, dacă ne-am putea sui până acolo.

Aceasta s'a cunoscut parte din formarea zorilor și a amurgului de

seara în lună, parte din modul cum se răsfâng razele soarelui în aerul acela. Astronomii privesc de mulți ani cu mare atențiune la lună și nici-odată n'au văzut acolo vre-o îngroșare de aer sau nori, cari totuși ar trebui să întunece unele părți întregi, de-ar fi ca la noi.

Deci aerul acestei luni nu numai că e fără asemănare mai subțire și mai fin, ci e și de o natură cu totul mai uscată decât aerul care încunjură pământul. În tot timpul se află luna senină și curată de întunecimile ce s'ar asemăna cu norii.

Adâncimile cele lungi și înguste ce se află în lună, au asemănare multă cu riurile noastre pe pământ; precum isvorăsc riurile noastre din munți, așa și ele sunt prinse de munți și curg în linie dreaptă către prezisele adâncimi, ba încă și trece prin acele. Numai cât nu sunt ca riurile noastre umplute cu apă, sau cu altceva de materie groasă; căci de-ar fi așa nu am putea vedea până în fundul lor, cunoscând tocmai și neasemănarea adâncului. Ce curge aci nu umple adâncimile văilor, precum ar fi umplerea cu apă, cum avem pe pământ. Ci ce curge în acele canale poate avea asemănare cu scel aer de ce-l întrebuințăm noi în cercul atmosferei noastre spre răsuflare.

Apa și pe pământul nostru nu e alta, decât un aer mai condensat și ear' aerul nostru ce-l inspirăm, nimica alta decât o apă mai subțire. Noi bem elementul, în care răsuflă peștii fără de care ei mor. Așadar' un aer ca acela, în care noi răsuflăm, poate să fie ființelor celor de alt gen aceea-ce este elementul condensat sau apa, în care peștii viețuiesc.

Dintre toate corpurile cerești, cari se rotesc după soare ca și pământul, pe care locuim noi, nu se aseamănă atâta cu pământul ca *Marte*, care după descoperirile făcute de cei mai renumiți astronomi, e încunjurat de un cer de nori, cari ca și la noi acugi se adună mai des la olaltă, acugi se răspândesc, acugi pier. Precum aruncă la noi vânturile norii acum într'o parte de lume, acum într'alta, tocmai așa aflăm și în norii din lumea lui *Marte*.

În acea lume, care se arată ochilor nostri ca o stea lucind din depărtarea ei cea de cincisute milioane kilometri, încă e ca la noi, și acolo primăvara, vara, toamna și iarna, sunt zori și amurgul de seară, ploaie și nea, zile limpezi și turburi. Și măcar să nu fie apa acolo ca la noi, neaua ca a noastră, totuși aparițiunile lor și cursul lor regulat se aseamănă de minune cu ce avem aci pe pământ.

Și pentru cine primăvara și toamna acolo? Ce simțuri răsar în gândurile mele! Oh, Doamne, cât e de mare bunătațea și puterea ta! Pentru aceea zic cu apostolul: „Noi știm, că de se va strica casa noastră pământescă a corpului acestuia, avem zidire la Dumnezeu casă nefăcută de mână, eternă în ceruri! Că după aceasta suspinăm, dorind a ne îmbrăca în lăcașul nostru cel din cer” (II. Cor. 5, 1, 2). *Janica, preot.*

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Dare de clasa a IV. plătesc cei-ce au venite *statornice*, salare, pensiuni, funcționarii de stat, comunali, fundaționali, bisericesti, privați, precum și veduvele acestora, apoi preoții, profesorii, învățătorii, instructorii, scriitorii, artiștii, servitorii de cancelarie, inspectorii, conducătorii, administratorii, comptabilii, cassarii etc., apoi calfele și ajutoarele, cari au o plată lunară de peste 80 coroane.

Scutiți de darea aceasta sînt ambasadorii și consulii, precum și personalul ambasadelor și consulatelor, oficerii armatei, soțiile funcționarilor de stat și comitatensi, activi și pensionați, și copiii lor, dacă locuiesc laolaltă, și nu au o ocupațiune deosebită, tot așa profesorii călugări, dacă n'au salar, ci trăiesc numai din venitele ordului lor călugăresc.

În clasa IV. nu se fac fasionări, scăzându-se darea aceasta la cei-ce și primesc salarul din cassele statului atunci, când li-se plătește. La funcționarii privați dela bănci și alte întreprinderi se scot dările prin acestea din salare și se plătesc la cassele statului.

Darea aceasta se măsură prin perceptorat. În contra ei se poate reclama la comisiunea municipală și în instanța a doua la tribunalul administrativ.

Procurorii de stat, municipali și comunali, inginerii și medicii plătesc după salarele lor fixe dare de clasa IV. și după praxa privată dare de cl. III. Dacă sînt însă numai în serviciul unei întreprinderi, plătesc și după salarul lor fix dare de clasa III.

Măsurarea dării de clasa IV.

Salar in coroane	Dare	Salar in coroane	Dare
200	2	2600	42
400	4	2800	46
600	6	3000	50
800	8	3200	56
1000	10	3400	62
1200	14	3600	68
1400	18	3800	74
1600	22	4000	80
1800	26	4200	86
2000	30	4400	92
2200	34	4600	98
2400	38	4800	104

și așa mai departe.

Sumele sub 200 cor. nu vin suse la dare, d. e. după un salar de 720 coroane se plătește o dare de 6 coroane ca după 600 coroane.

Membrii familiei plătesc în cl. IV. câte 2 coroane, dacă capul familiei n'a plătit în comuna, unde domiciliază, mai mult de 80 cor. dare directă în anul premergător. Dacă a plătit peste 80 coroane, e darea de 4 cor. Membrii familiei servitorilor de cancelarie încă plătesc în felul acesta, se înțelege numai după-ce au trecut de 16 ani.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Câteva recerinte pentru mulsul vacilor.

— »Mămăliga cu lapte este stilpul casei economului«, zice o veche zicală românească, care s'a constatat a fi pe deplin adevărată, de oare-ce ce ar face milioanele de oameni dela sate — fără de lapte, cu deosebire pe timpul de vară, când alte mâncări mai grase nu se pot conserva fie din cauza căldurilor prea mari, fie că nu se pot procura așa de ușor ca la orașe. De aceea și vedem, că vacile cu lapte sînt niște prieteni nedespărțiți ai economului din timpurile cele mai vechi. Fiind-că laptele este cel dintăiu și cel mai neapărat de lipsă mijloc de nutriție al omului dela naștere până la moarte, credem că nu va fi de prisos, ca se arătăm la locul acesta câte-va reguli mai însemnate pentru mulsul vacilor.

Mulsul vacilor se socotește de cătră unii economi, cari nu se prea deprind cu acela, ca un lucru foarte ușor, pe care îl poate face ori-ce persoană. Dar' aceia sînt în rătăcire, de oare-ce mulsul vacilor este de o însemnătate tot așa de mare, ca ori și care lucru din economie, pe care îl poate săvîrși cum se cade, numai o atare persoană, care are și puterea și deprinderea de lipsă.

Și pe lângă toate acestea, cum am zis, adese-ori putem vedea pe la sate mai ales, că vacile cu lapte, astăzi se mulg de cătră o persoană din casă, ear' mîne de cătră alta. Urmarea acestei schimbări de persoane este aceea, că nici una nu mulg de o potrivă și într'un fel și așa vacile cu lapte pot se-și reardă pe încetul laptele din zi în zi tot mai tare, ba în cele din urmă pot chiar se și întorcerce.

Așa stînd lucrul, este prea natural, ca vacile să se mulgă numai de cătră o persoană, ear' de cumva sînt mai multe și de cătră două sau trei, cari însă au deprinderea de lipsă. Mulsul trebuie să se facă pe cât numai se poate la una și aceeași oară, atât seara, cât și dimineața.

Pe unde vacile cu lapte se țin și vara în grajd, mulsul se poate face de

câte trei-ori pe zi, și adevă: dimineața, la amiază și seara. Cu cât se mulg vacile mai des, cu atât dau lapte mai mult, mai bun și mai gras. Aceasta se poate vedea la laptele de dimineața de peste vară, oă e mai gras ca cel de seara, fiind-că dela mulsul de seara până la cel de dimineața nu trece atîta timp, pe când în decursul iernii, este mai gras cel de seara, fiind-că ziua e mai scurtă și noaptea e mai lungă.

Mulsul vacilor trebuie să se facă totdeauna înainte sau după nutriție. Va se zică pe timpul mulsului, vacile trebuie se fie în liniște deplină. Prin urmare greșesc tare economii aceia, cari pentru-ca se poată mulge vacile, le dau de mâncare, și pe timpul acela, când ele mîncă, ei se apucă de muls; — greșesc, pentru-că atunci vacile sînt neodihnite, lacome după mâncare, ba unele sînt și invidioase, cu deosebire dacă ved, că mai sînt și alte vite în apropierea lor, și așa ușor se poate întempla, ca să ne verse laptele chiar când sîntem gata cu mulsul.

Înainte de a se apuca de muls, țitele, ba une-ori și ugerul trebuie spălat, iarna cu puțină apă mai călduță, ear' vara poate fi și ceva mai rece. Prin acest spălat, se depărtează oare-cum necurătenia, ce se află pe acelea, ear' vacilor le mai trece și gădilitul.

La muls trebuie se prindem tot câte două țite deodată, dar' așa, ca se nu fie amîndouă de dinainte sau de dîndărăt, sau amîndouă din partea de cătră om, oî țitele trebuie să se țină cruois la muls va se zică, una de dinainte de cătră om, ear' cealaltă de dîndărăt din afară. După-ce cele dintăiu s'au golit, se prind următoarele două, tot în modul arătat.

În decursul mulsului, țitele se schimbă, după-ce s'au golit odată, apoi earăși se apucă, în care timp cele lăsate goale, se umplu din nou cu lapte. La muls, țitele trebuie să se prindă cu mîna întregă, ear' mulsul, pe cât numai se poate, să se facă cu toată graba. Numai la urmă, când vedem, că numai vine lapte pe țite, le strîngem cu nodul degetului cel mare și arătătorul, pentru a ne pute convinge, că oare mai este lapte în uger — sau nu?

Dar' mai ales când își ștergea de pe frunte și de sub gușă o nobilă sudoare de erou, tușia apăsă și cu atîta ifos, încât soldatul din preajmă era gata să-i prezinteze arma... plin de respect și de teamă.

Acest grad arătos, avea o frunte vedușită de pîr până la creștet; niște sprincene ca două lipitori sătule; o păreche de ochi de un verde șters, mici, neastîmpărați și vicleni...

Obrazii îi erau bucălași și roșii ca două părjoale gata de pus la grătar; mustățile cât vrabia de toamnă, întoarse a oală; ear' musca de sub buza de jos o purta despărțită în două.

De altmintrelea era pururea ras bine, cu perdat, de-i sta pielea linsă, cu luciri albastrii, și cîntita gușă, ca o gușă de somn.

În dealul Spirei îl cunoșteau toți ca negustor de ispravă, drept la cântar și păstrînd ocaua lui Cuza.

Tocana lui căpitan Costache.

Războiul se sfîrșise și Vodă Carol se întorsese în București.

Armata însă era toată peste Olt, de unde aștepta cîșul să-și facă intrarea triumfală în capitala țării.

Astfel, garda civilă făcea serviciul de pază și la palatul domnesc.

La câte întâmplări, care de care mai plină de nostimadă, a fost pricină astă gardă civilă, de hazlie memorie!

Așa, într'una din zile, se vedea în dreptul corpului de gardă, un reteveiu de om, scurt și gros, cu chipul dat pe ceafă și cam plecat pe urechia dreaptă.

Îl simțiai numai decăt oă nu e la locul lui în tunica ceea, amenințată să plesnească pe la toate încheeturile.

Totuși, îl vedeai în acelaș timp că umblă să se arate țanțos, grozav, mai să vîre un dram de frică în pacinici trecători de pe podul Mogoșoaiei.

De sine se înțelege, că dacă vacile au vișii, și acestora trebuie se le lăsăm câte o parte din lapte, fie înainte, fie după-ce le-am muls, după-cum sunt de date dela fâtat. Laptele, pe care îl mulgem mai întâiu, este mai apăsos, ear' cel de pe urmă este mai gras. Aceasta provine de acolo, că stând laptele mai mult timp în uger, grăsimea se așează pe părții aceluia, și numai în decursul mulșului se sloboade în țife.

Unii economi cred, că ugerul vacilor este ca o pungă, în care se adună laptele gata. Aceasta nu e pe deplin adevărat, de oare-ce s'a constatat, că sunt multe vaci, în al căror uger abia ar încăpea câte două litre de lapte și totuși ele dau îndoit mai mult, după-cum se poate vedea aceasta și la bivolițe. Cum vine dar' aceasta? Imprejurarea aceasta se poate explica numai așa, că o parte a laptelui se pregătește prin celulele ugerului tocmai pe timpul mulșului.

La mulșul vacilor, pe lângă deprinderea de lipsă, cum am zis și mai sus, persoana, care mulge trebuie să fie și tare în mâni, cu deosebire la vacile, cari se mulg mai greu, căci dacă nu se mulge tot laptele din uger, vaca și-l tot contrage, până când în cele din urmă înțarcă cu totul.

Cu deosebire vacile tinere, cari fată mai întâiu, se nu le lăsăm, ca să le mulgă decât o persoană care știe mulge bine și care are în mâinile ei și puterea și măiestria de lipsă, de a face o vacă bună sau rea de lapte, după-cum o dedă la tinerețe, de oare-ce și eu vacile se adeverește, în cele mai multe cazuri proverbul bine cunoscut: »precum se învață în tinerețe, așa se poartă la bătrânețe«.

Ioan Georgescu.

Dela Hunedoara,

(Constituirea însoțirii economice »Agricola«).

— Raport special —

— 4 Maiu 1902.

Abia cu câteva zile înainte s'a vestit publicului românesc dorul Românilor din comitatul Hunedoarei, de a-și înființa o însoțire economică pentru valo-

Il chiamă Costache Mireasmă, ear' de când cu gvardia civilă, toți îi ziceau scurt: don căpitan Costache.

Să nu credeți, că don căpitan Costache nu era om cu lipiciu.

Dimpotrivă; și lipiciul îi stă în alunița din stânga gurei, o aluniță mândră c'un smoc de păr negru, și care, pe vremuri, furase multe inimi simțitoare.

Atunci chiar, alunița cu pricina, era dragostea cocoanei Firiței, jumătătea după prăvălia lui don' căpitan Costache.

Mai ales când coana Firița avea și dînsa nevoie de doi, trei poli pentru vre-o »tualetă«, era destul să-l pupe odată pe aluniță și să-i zică:

— Of! Costache, o să mă omoricu alunița ta, și, numai decât polii își arătau roata lor de aur și treceau din cecmageaua prăvăliei în palmă la dumneaei.

risarea produselor agriculturii române și azi cu bucurie înregistrăm, că dorul — *fapt s'a făcut*.

La consfătuirea din 30 I. tr. ținută în Hunedoara sub presidiul noului protopop al tractului, dl *Avram P. Păcurariu*, entuziasmul și șansele succesului au fost atât de promițtoare, încât inițiatorii acestei mișcări au decis să țină adunarea constituantă deja la 3 Maiu.

Adunarea s'a ținut și însoțirea proiectată s'a înființat. Despre decursul acestei adunări corespondentul nostru ne scrie următoarele:

Ideea înființării unei însoțiri economice în Hunedoara, care să se ocupe cu valorisarea produselor agricole — era cunoscută cu luni de zile în cercurile de pe aici. Sufletul acestei mișcări, dl *Nicolau Macrea*, n'a crușat timp și muncă: a pregătit terenul în Hunedoara, a alergat pe la Deva, Orăștie și pe Valea Jiului și — spre lauda lor fie zis — frunțații din toate părțile aceste au primit cu entuziasm și cu dor de muncă ideea lansată. În fruntea mișcării s'au pus apoi frunțași valoroși ca domnii: *Francisc* și *Dr. Alexandru Hosszu-Longin*, *Avram P. Păcurariu*, *P. Stoica* etc. etc. și munca pregătitoare se făcea febril și conștient.

Astfel se explică faptul, că la adunarea constituantă ținută Sâmbătă, în 3 Maiu, abia la câteva zile după consfătuirea anunțată prin ziarele noastre — inițiatorii acțiunii s'au văzut față în față cu un *fapt implinit*.

La deschiderea adunării, presidentul dl *Francisc Hosszu-Longin*, după-ce în calde și entusiaste cuvinte a sintetizat importanța muncii economice pentru dezvoltarea și întărirea individualității naționale, a putut anunța cu bucurie, că la plănuita însoțire sunt subscrise deja cote în sumă de peste 17.000 coroane! Și asta abia în decurs de 2—3 zile și numai prin membrii din loc și din apropiere!

Pentru constituirea biroului ad hoc presidentul a designat ca notar pe dl *Nicolau Macrea*, ear' ca verificători pe domnii *Dr. Aug. Drăgits* și *Petru Moisin*.

După-ce presidentul a spus încă odată celor prezenți (în număr de peste

Care va zică, don' căpitan Costache era un om cu dare de mână, cu vază în mahala, și cu aluniță lângă gusă.

Ce-i mai lipsia? o cinste mare, de care să meargă vestea ca de popă tun...

Iacă-i veni și cinstea, că doar' era om ursit să se bucure de toate bunătățile vieții...

În ceea zi de atunci, când era de gardă la palat, când se plimba de colo până colo murind de sete și înviind la gândul că s'apropia ceasul mesei, eacă se pomenește că *Maria-Sa Vodă* îl poștește la masa domnească.

Don' căpitan Costache nu mai văzuse până atunci stele verzi...

În clipa aceea însă, mii de stele de asemenea fel, îi scilpiră pe dinaintea ochilor.

Auzi, mă rog: la masă cu *Vodă*!

Câtă cinste pentru tot dealul *Spiroi*, cinstit în arătoasa lui persoană!

30) scopul însoțirii, pentru a cărei constituire s'a conchemat adunarea, a rugat pe dl *V. C. Osvadă* să dea cetire proiectului de statute, stabilit în consfătuirea ținută zilele trecute. Cu mici modificări proiectul de statute a fost primit și în baza aceluia — însoțirea economică »Agricola« din Hunedoara s'a declarat de înființată. Direcțiunea noiei adunări s'a compus din următorii membri: protopopul *Avr. P. Păcurariu* adv. *Dr. Alex. Hosszu-Longin*, preotul *Leontin Ungur*, preotul *Petru Popoviciu*, casșarul opid. *Mihail Rimbaș*, comptabilul de bancă *Nicolau Macrea* și comerciantul *Daniil Mușă*.

Comitetul de reviziune constă din membrii: preotul *Petru Șinca*, diacon-comptabilul *Petru Rimbaș*, notarul *Teofil Tulea*, medicul *Dr. Aug. Drăgits*, preotul *George Rain* și proprietarul *Petru Șerban*. Director executiv al însoțirii a fost ales dl *Vasile C. Osvadă*.

Însoțirea »Agricola« își va începe activitatea îndată ce va avea subscriș capital de cel puțin 40.000 coroane. În speranța spriginului ce-l așteaptă dela publicul românesc să plănuește inactivarea însoțirii imediat după secerișul anului curent. Prin anticipațiile ce le va da atunci această însoțire agriculturii române — le va da acestora posibilitatea să-și țină bucatele în magazine și să nu le arunce în piață cu prețuri de batjocură.

Facem și la acest loc apel la publicul românesc și-l rugăm să dea spriginul seu însoțirii din vorbă, ca cu atât mai îngrabă să-și poată începe activitatea, menită să contribuie foarte mult la îmbunătățirea sorții țeranului agricultor.

Rap.

(Va urma).

Îndrumări pentru creșterea vermilor de mătasă.

(Urmare și fine.)

Regula următoare trebuie păstrată în ce privește hrana vermilor.

a) Hrana trebuie să fie potrivită vârstei lor; în primele etăți li-se dau foi mici și fragede și de e cu puțință tăiate, mai târziu li-se pot da foi mai mari întregi și în cea din urmă vîrstă

Acela care-i făcuse poftire din partea lui *Vodă* era un ofițeraș, un sublocotenent numai...

El, cocogea-mi-te căpitan Costache, se fistici într'atâta de bucurie, că luă poziție și-l salută curat după regulament, ca pe un superior.

Mai târziu, când povesti el asta, avu prezența de spirit să spue, că în ofițerașul acela, el salutase pe *Vodă*.

Eacă-l pe don căpitan Costache la masă domnească!

Erau: *Măria-Sa Vodă*, cățiva ofițeri din casa militară a *Mariei-Sale*, și el... căpitan Costache!

Era îndrăzneț de felul lui, era vorbăreț foc, în mahalaua lui; stătuse și pe la mese boierești în vreme de alegeri; care va să zică era om purtat și nicăieri nu dăduse cinstea pe rușine.

În fața lui *Vodă* însă, nu știu de ce și cum, sta ca pe ghimpi și-și perdușe pofta de mîncare.

li-se pot da foile pe ramuri și chiar ramuri întregi.

b) In primele etăți nu se dau foi bătrâne.

c) In etatea din urmă să nu se dea foi prea tinere sau din acelea provenite dela pomi crescuți isolați.

Cantitatea de frunză ce trebuie pentru vermii eșiți din 3 grame sēmēntă este următoarea:

a) In cele dintăiu 6 zile	400 grame
b) Dela 7—11 zile	1. kgr.
c) > 12—17 >	7. >
d) > 18—24 >	27. >
e) > 25—31 >	121. >
In total dar	157 k. 400 gr.

Nu se va da decât puțină frunză în ziua a șasea și numai celor, cari nu sânt în somn. În ziua a 11-a, când viermii sânt în al doilea somn, se dă earăși foarte puțină frunză și numai celor-ce nu sânt în somn. Același lucru se va urma și în zilele de 18 și 24. In toate zilele cât se va putea mai de dimineață (ora 5) se va rări și schimba așternutul, afară de zilele când au loc somnurile.

La schimbarea vermilor se vor înălătura toți aceia cari s'ar presupune că sânt bolnavi. Patul, pe care s'au găsit vermii bolnavi, se va spăla numai decât cu leșie fiartă sau cu apă de var, se va usca bine și numai astfel va putea fi din nou întrebuințat. Vermii presupuși bolnavi se vor îngriji separat, ear' cei constatați bolnavi se vor nimici prin foc; asemenea se va nimici și așternutul, pe care au fost acei vermi.

Relativ la boale se vor observa vermii cari încetează de a mai mânca și au pe piele Pete roșiatice, sau când au niște picături mici pe corp, din care iese un fel de suc lipicios, care se uscă și dă naștere la Pete negricioase; acestea se vād mai ușor pe picioare și corp.

Viermii cu Pete roșietice sânt atinși de boala numită înțepenire (muscardină), care este foarte molipsitoare. Când se ivește această boală, trebuie, cum am zis mai sus, schimbați viermii sănătoși pe paturi curate și chiar în altă odaie; dacă e posibil hrana să fie dată cu frunze de alți duzi, decât aceia din care

li-s'au dat la început; odaia unde s'au ivit boala să fie spoită și curățită din nou. Desinfecția se poate completa, arzând pucioasă în acea cameră.

Vermii cu Pete negricioase sânt atinși de boala numită Pebrină, boala care a adus pagubele cele mai mari dela 1845 încoace. Boala aceasta se moștenește și prin sēmēntă, de aceea se recomandă, să nu se cultive altă sēmēntă decât aceea care este garantată ca sănătoasă. Aceea pe care ministrul agriculturii o împarte gratuit micilor cultivători, este garantată în privința sănătății. Pentru înălăturarea acestei boale nu se poate recomanda decât curățenia, izolarea și distrugerea vermilor bolnavi și procurare de sēmēntă absolut sănătoasă.

Cea mai mare greșeală a cultivatorilor nostri este creșterea sēmēntei recoltate de ei fără ca fluturii cari au produs-o să fie fost examinați în ce privește sănătatea lor. In toate țările atăzi nu se cultivă nici o sēmēntă, care nu e mai întâiu examinată la microscop și găsită sănătoasă.

5. Urcarea vermilor și recoltarea gogoșilor. Dacă timpul e favorabil și odăile în care se face creșterea vermilor de mētasă, se pot ține cu o temperatură potrivită (17°—20°), urcarea vermilor are loc în a patra sau cel mult a cincia săptămână.

Cu două trei zile înainte de a se apropia timpul urcatului se prepară paele sau tufele cu frunze, pe care vermii trebuie a se urca spre a forma gogoșile. Paele de grâu, de ovės, de sēcără, de centaură sau vinețică de rapiță sânt cele mai bune pentru acest lucru, dar' să se bage bine de seamă, că ori-cari vor fi alese, să fie mai întâiu bine uscate la soare sau pe cuptoarele de pâne ori în alt mod.

Când vermii au devenit maturi, ceea ce se poate observa după corpul lor, care devine transparent (străveziu), ceva mai mic și după mișcarea continuă a capului și tirirea pe marginea paturilor, trebuie să avem grije să nu fie prea deși, căci în acest caz fac gogoși duble (înfrățite), a căror valoare e foarte mică. In acest timp paturile pe cari stau nu trebuie mișcate.

Numai după opt zile trecute dela învălirea gogoșei se începe recoltatul și pentru a ne încredința mai bine, dacă vermele a isprăvit de tors tot firul și prin urmare putem recolta gogoșile, trebuie să ne uităm mai întâiu, dacă aceea gogoșă sună ca miezul dintr'o migdală sau ca un ou stătut.

După culesul gogoșilor se așează până la întrebuințarea lor pe paturi, în odăi bine aerisite și în straturi cât se poate mai mici.

6. Uciderea crisalidelor (păpușele din gogoși). Dacă cultivatorul nu vopște a vinde gogoșile imediat după recoltă și dacă nu dispune de timp pentru a trage firul, gogoșile trebuiesc omorite în modul următor:

In cuptorul de pâne după 2 ore dela scoaterea pânei se bagă o gratie de scândurele pe care se pune un strat de 5 cm. (trei degete), de gogoși punând deasupra pe cele duble sau cum să mai zic gemene; se țin un sfert de oră și apoi se scot afară, se taie una din ele, se înțeapă păpușă din ea și dacă nu mai mișcă e un semn că toate au murit. După aceea se pun toate într'o cameră bine aerisită și se păstrează acoperite cu o pânză stropită cu apă timp de 3—4 ciasuri, după care se țin descoperite până se uscă toate complet. In acest mod se țin rēsfirându-le în fiecare zi până la tragerea firului sau vēnzarea lor. Nu este bine a ține gogoșile prea mult în cuptoare, căci mătasa se strică. Fiind-că cultivatorii nostri nu prea sânt deprinși cu aceasta operație recomandăm să le vëndă numai decât.

7. Recolta sēmēntei. Nu putem recomanda nimēnui a-și recolta singur sēmēntă, de oare-ce se cere pentru acest scop o adevărată știință. De aceea povēțuim pe crescători sau să cumpere sēmēntă dela producători recunoscuți cu cunoștinți speciale, pe care-i poate recomanda ministrul, sau să cultive numai pe aceea ce împarte în mici cantități ministrul agriculturii.

In nici un caz nu sfātuim a cultiva o sēmēntă, care n'a fost mai întâiu examinată în privința sănătății, de oare-ce am arētat că boala Pebrină e foarte periculoasă și vermii bolnavi de aceasta boală produc și sēmēntă bolnavă.

De altfel, drept vorbind, nici mâncările ale domnești nu-i plăceau.

Firește, Vodă prinse de veste că don' căpitan Costache numai cât își mânjea farfuria și că nu mânca nici din puținul cât scotea.

— Don' căpitan, îi grăește Vodă atunoi, d-tale nu 'ți-e foame?

— Să trăești, Măria-Ta, eu sânt sincer de naturul meu... Nu fie Mariei-Tale cu supărare, eu am stomac delicat și bucatele astea sânt prea grele pentru mine...

— Grele pentru dumneata... a! foarte bine...

Atunoi spune, te rog, ce să comandăm pentru d-ta... Nu te sfii, don' căpitan. Ce mâncări așa ușoare, pentru dumneata?

— Apoi, Măria-Ta, vre-o fuzlama de burtă, vre-o tocană par egzemplu... știi ca pentru stomac delicat...

— Foarte bine, don' căpitan...

Și Măria-Sa porunci să vie șeful bucătăriei.

Măria Sa era foarte vesel în zilele acelea de după rēsboiu și voia să facă pe voia lui căpitan Costache.

Șeful bucătăriei se ivi sfios și mirat de cinstea ce 'i-se făcea.

— Acuma, don' căpitan, poruncește, te rog, mâncarea după plăcerea d-tale, îi zice Vodă.

— Dacă-mi dai voce, Măria-Ta, rēsponse căpitan Costache ridicându-se, mă duc eu la bucătărie și în zece minute torn o tocană, să vă lingeți degetele... adecâte să fie cu pardon' că așa vine vorba.

— Bine, don' căpitan... duceți-vă...
(Va urma).

GLUME.

Țiganul și cioara.

Un Țigan și un Român mergeau pe drum. Sub un copac Românul vede o

cioară și o arată Țiganului, întrebându-l rīdznd: — Ce lighioană să fie aia de colo de sub copac, mēi Țigane? Țiganul se uită, nu-i veni să-i spue ce e, de frică să nu se păcălească, căci

Să-i zic cioară

Dă pă tica de ocară.

Se apropie de cioară și rēsponse: — De!.. rața să fie.. nu ie, că rața are ciocul iataganos... perpelita... nu ie, ca perpelita e pestrița... Ne mai gāsind ce să mai spue, îi dete cu piciorul zicēnd: — Las'o dracului incolo, că știu eu ce e!

A. Pentru-ce 'ți-e nasul așa de roșu?

B. De mândru, că nu-l vîr în trebile altora.

Directorul de temnișă. Ei bine, ce muncă cinstită vrei să începi?

Pungașul. O să-mi cupmēr un loc de loterie.

Dacă însă cineva ține cu orice preț a produce singur sēmēnță, recomandăm ca să aleagă mai întâiu gogoșile cele mai frumoase, să le înșire ca pe mărgelile la capete, fără a le pōtrunde, să le atirne în o cameră până-ce vor începe să iasă fluturii. Fluturii eșiți să fie puși pe un pat, pe hârtie curată și după împărechere, să luăm numai pe cei-ce nu vor avea bășici negricioase pe aripi și nici coloarea plumbului la virf, și să se pună fiecare păreche într'o punguliță de hârtie sau de pânză rară, prin care însă să nu poată trece sēmēnța. Aceste săculețe se strâng la guri și se acapă 2 câte 2, pe sfori, în o cameră curată până-ce mor fluturii.

Când fluturii au murit și când nu avem instrumente pentru esaminat îi aruncăm în foc, ear' săculețele se păstrează într'un loc răcoros, aerisat și ferit de umezeală, de soareci sau de alte insecte până la timpul înviatului.

A. N. Nițescu.

Date statistice

din arhidieceasa gr.-or. a Transilvaniei pe anul 1901.

Din rapoartele înaintate de consistor sinodului din anul acesta comunicăm datele următoare:

I. Fonduri, fundațiuni etc.

Averea fondurilor administrate de consistor a fost la finea anului 1901 de 5 milioane 111,418 cor. 76 bani.

Din taxele sîdoxiale s'au încasat 37,796 cor. 94 bani.

Fondul de pensune e de 375,988 cor. 93 bani. În decursul anului s'au dat ajutoare și pensuni în suma de 10,785 cor. Restanțele la membrii și la comunele bisericesti s'au redus la suma de 81,958 cor. 88 bani.

Depozitele fructifere administrate la consistor s'au urcat la suma de 530,168 cor. 79 bani.

Din taxa cununajilor s'au încasat 2347 cor. 51 bani.

Comunele bisericesti au avut la finea lui 1900 o avere de 19 milioane 633.783 cor. 83 bani.

Dintre darurile făcute în favorul fondurilor și comunelor noastre bisericesti cele mai considerabile sînt următoarele:

a) Maria Baboia măritată Sonderegger din Sibiu a creat o fundațiune de 10,000 cor. pentru acoperirea trebuințelor culturale ale arhidiecesei.

b) Constantin de Sterio a donat bisericeii din Brașov-cetate 6000 cor. pentru ajutorarea văduvelor sărace de acolo.

c) Eufrosina G Ioan, bisericeii din Brașov-cetate 6000 cor., tot în scopul ajutorării văduvelor de acolo.

d) Bucur Popa din Săliște pentru fondul cultural de acolo 2200 coroane.

e) Rosalia George Sabo din Roșia-montană un loc în preț de 3200 cor. pentru acoperirea salariului învățătoresc dela școala noastră confesională de acolo.

f) Alexandru Sighiartău capelan în Ciceu-Poeni tractul Dejului 404 cor. în scopul zidirii unei bisericeii nouă în parochia sa.

g) Simeon Boșoc din Sănger tractul M.-Oșorheiului, bisericeii de acolo o casă și grădină în valoare de 2000 cor.

h) Ioan Oțetea din Retisdorf, 2 jugere de pământ pentru înfrumusețarea bisericeii de acolo.

i) Maria Aiser din Făgăraș, o oasă, curte și grădină pentru scopurile culturale ale bisericeii noastre de acolo.

Din conspectul despre starea rațiociniilor se vede, că nici cu un % în restanță sînt protopresbiteratele: Bran, Cămpeni, Cohalm, Lupșa, Sebeș și Sighișoara.

Cu 1% Cetatea-de-peatră și Sibiu; 2% Bistrița, Săliște, Unguraș; 3% Mureș-Oșorhei, Solnoc; 5% Brașov; 6% Dej, Târnava; 7% Alba-Iulia, Dobra și Orăștie; 8% Reghin; 11% Zarand; cele mai multe restanțe sînt: Turda 43%; Treiscaune 35%; Făgăraș 32%; Cluj 29%; Deva 27%; Mercurea 24%; Hașeg 23%; Ilia 23%; Avrig 17%; Agnita 15% și Abrud 13%.

(Va urma)

SFATURI.

Contra vermilor la cai recomandă profesorul Steuert tisighie (acid tartaric) pentru vomat. Pentru mânzi sub 1 an ajung 12 grame, la cei de 2 ani 16 grame. Din cantitatea aceasta le dăm în 2 dimineți după oaltă jumătate. Jumătatea aceasta se disolvă în 1/4 litru apă ferbinte și se toarnă în apă de adăpat. Ca să o bea, nu le dăm în presară apa de beut sau le-o dăm sărată bine. În 2—3 zile pierd o grămadă de vermi. După două săptămâni le mai putem da odată cantitatea aceasta.

Lustru pentru tablele de scris din școală. Pentru înegritul tablelor de scris amestecăm 1/2 litru spirt bun, 70 grame gelao, 6 gr. funingine fină și 3 grame făină fină de cretă.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Dela băncile noastre. »Aurora«, Năsăud. Anul XXVIII. Depuneri 806.546, fondul de rezervă 55.500, venitul curat 12.025 coroane.

»Unirea«, Vad: Depuneri 86.961, venitul curat 3763 cor. 6 bani.

Tirgul de lână din Mișcolț se va ține anul acesta în 18 Iunie n.

Liferare. Din partea comandai districtuale honvezești din Cluj se publică un anunț pentru liferare de ovēs, fēn, paie și jernne de foc. Terminul până în 3 Iunie n. Amēnunte se pot afla în cancelaria camerei comerciale din Brașov.

Un muzeu comercial american se va deschide în curēnd în București sub auspiciile reprezentantului Statelor-Unite americane.

Starea sēmēnăturilor este escelentă în toată România.

Arăturile întârziate se activează peste tot, așa că în câteva zile totul va fi sfirșit.

Furnisare de încălțăminte pentru honvezi. Ministrul ung. de honvezi a luat hotărîrea de a da meșteșugarilor din patrie furnisarea încălțămintelor, și anume a 16.300 de părechi bocoance și 6700 părechi ghetete ușoare. Prețul unei părechi de bocoance este 10 cor. 15 bani, al ghetelor ușoare 8 cor. 65 bani. Marfa gata este de a se înainta cel mai târziu până la sfirșitul lui Martie 1903 la depositul de monture din Budapesta. Relativ la timbrarea ofertelor, s'a dat favorul de a se pune timbru de o coroană pe coală, ori-câți ar fi semnați pe ea. Meșteșugarii, cari fac oferte individuale, fiecare trebuie să pună timbru de 1 coroană. Ofertele sînt de a se înainta cel mult până la 1 Iunie a. c. la camera de comerț și industrie din Brașov.

Esportul de vaci în România. Guvernul român a dat o ordinațiune, prin care oprește importul de vaci nevaccinate cu tuberculin contra tuberculozei (ofticeii). Resultatul negativ al vaccinării trebuie să fie notat pe țidulă.

Prețul zăharului a scăzut de nou în Germania cu 50 finice de maja metrică.

Starea sēmēnăturilor în America de-nord e după ultimele rapoarte favorabilă.

Veterinagiul din Ungaria în a. 1900. În anul 1900 au fost înștiințați ca bolnavi 3123 cai, 11 059 vite, 23.573 oi, 300.349 porci. Au perit 1262 cai, 2548 vite, 1476 oi, 188.393 porci. Boala de gură și de unghii a fost în 22 comune Paguba pricinuită de boalele de vite s'a socotit cu 6 milioane 636.000 cor. În întreaga țeară sînt 991 medici veterinari.

FELURIMI.

Cultura hrisciei în Franca. E. Fau dă următoarele amănunte: Se sēmēnă în Franca din veacul al XV-lea. S'a sēmēnat anul trecut pe 610,710 hectare, adecă pe o întindere îndoită cât ovēsul și aproape de o potrivă cu a orzului. Hrișca dă 10,114 992 hectolitri de boabe în valoare de 92 042,085 lei, și 9,123.181 cāntare metriche de pae, în valoare de 17.332.690 lei.

Hrișca nu cere pământ gras, ci se mulțamește cu cele granitice și șistoase; dar' suferă rău de vēnturi tari și ploieri și de arșită.

Florile hrisciei sînt foarte căutate de albine; paiele singure sau amestecate cu huji de mazărice ingrașă vitele și dau hrană bună și bogată.

Boabele se întrebuințează la făcut-griș, se întrebuințează, mai rar, și făina. În Olanda se face un rachiu foarte scump și bun din hrișcă.

Hrișca omoară bine buruenele și deci curăță lanurile, în cari a fost sēmēnată.

Sînt trei feluri de hrișcă în Franca. Hrișca obișnuită, hrișca cenușie sau argintie, hrișca tătărească și o varietate a acesteia Hrișca-sēcără, ambele tari în potriva frigului.

CRONICĂ.

Nou vicar. I. P. Sa Episcopul *Nicolae Popea*, a numit zilele acestea vicar al diecesei Caransebeşului pe Preacuviosul arhimandrit *Filaret Musta*.

Dela Asociaţiune. În şedinţa din 8 I. c. comitetul Asociaţiunii a primit invitarea comitetului ceroual din Oraviţa de-a ţinea adunarea generală din anul acesta acolo. Ea va fi convocată pe zilele de 14 şi 15 Septemvrie.

Între alte concluse de mai puţin interes public s'a hotărât tot în şedinţa aceasta să se intervină la lozurile competente din România, ca să se reducă taxele vamale oneroase, cu care s'nt impuse dincolo produsele literare române din Transilvania şi Ungaria.

Sărbările dela Beiuş Sâmbătă, în 3 Maiu a. c. st. n., la orele 5 p. m., sala festivă a gimnasiunii superior gr. cat. din Beiuş era îndesată de public. Inteligenţa din loc, precum şi mulţi provinciali grăbiră să asiste la strălucita sărbare iubilară pe care au aranjat o şcoalele şi internatele române din Beiuş în onoarea prea vrednicului arhiepiscopului Mihail *Pavel*.

Festivitatea a decurs după un program foarte bogat şi cu mult gust ales, care a fost executat peste toate aşteptările, spre deplina laudă a corpului didactic.

Cu finea programului Escelenţa Sa Episcopul *Pavel*, care a fost de faţă în decursul întregii festivităţi, cu vocea-i blândă, a mulţumit cald fiilor sei manifestarea iubirii lor sincere şi devotamentul loial. — S'a ridicat apoi din public *II. Sa Demetriu Radu*, episcopul Lugojului. Vocea-i puternică, plină de convingere a făcut, ca în ochii tuturor să se ivească lacrimi...

Sărbarea a fost peste tot foarte reuşită.

Hymen. Dl *Ilie Oltean*, inv. în Ludoşul-mare şi d-şoara *Ana Topârcean*, fiica notarului din Apoldul-inferior, fidanţaţi.

Fapte nobile. Ni se scrie: În parochia Mintiul-român, protopopiatul Betleanului, lipsa de şcoală a fost simţită aşa cât fu ameninţată şi din partea regimului. În decursul anului 1901 s'a edificat o şcoală corespunzătoare — aşa cât afară poate de districtul Năşăudului alta asemenea nu este în diecesa Gherlei. Edificarea a îndeplinit-o arhitectul Ioan Moldovan. Spesele le-a suportat poporul. Donaţiuni separate s'au făcut din partea preotului Ioan Bulbuc, învăţătorului *Elia Petrean* şi curatorului Ioan Brăşfalovan, cari fiecare au donat câte 100 coroane, prin ce s'a şi acoperit şcoala cu tinichea. Tot în anul 1901 crepându-se un clopot la Sf. biserică lipsa acestuia asemenea era simţită. Aceasta o suplini dl *Simeon Marţian* jude pensionat şi d-na sa *Taţiana* cumpărând un clopot în preţ de 510 coroane.

Până când într'un popor să află simţul de a jertfi pentru cultură şi religie între împrejurări atât de critice, până atunci omnipotenţii pot disputa viitorul, dar' nu ne pot nimici.

Un călător.

O cununie strălucită. În 11 c. s'a sărbătorit în bis. sf. inimă a lui *Ieşu* din Budapesta cununia d-şoarei *Lenke Mauthner*, fiica dlui *Edmund Mauthner*, mare neguţător şi şeful depositului de seminte ces. şi reg., cu dl avocat din capitală *Dr. Victor Gyarmati*. Asistenţa a fost mare şi aleasă.

Daruri pentru biserică. Pentru împodobirea bisericii gr.-or. din Stena, protopresbiteratul Cohalmului, reînviată în anul 1901, au contribuit următorii: Parochul *Iosif Lup* cu soţia sa *Elena*, cari au purtat spesele acoperirii turnului cu tinichea în sumă de 694 cor. 80 bani; apoi *Zachie Bercan*, epitrop I. cu soţia sa *Ana* a dăruit 19 cor.; *George Morariu*, epitrop II. şi soţia sa *Maria* 19 coroane; *Pavel Scărneci* cu soţia sa *Maria*, 19 coroane; cu a căror sumă s'a procurat un potir şi un disc şi stea; *Ana Ioan Suma*, din Cohalm a procurat copia sau ouţişaşul cu 7 cor.; preoteasa *Iosif Lup* a cumpărat linguriţa sf. cuminăcături cu 5 cor., toate acestea de argint de China aurite; *Ioan Stanciu* a cumpărat cu 4 coroane o cruce pe prestol, ear' femeile *Domnica Z. Morariu* şi *Anisia I. Scărneci* au procurat un epitrafir cu 12 cor.; societatea femeilor din Stena (despărţământul din strada Romanilor), au cumpărat un policandru de bronz pentru 12 lumini foarte frumoase cu 60 coroane, pentru aducerea căruia a trăpădat până la Braşov *Lazar Suciu* şi *George Bărbăteiu*.

La subscrisul au mai intrat dela *Ieronim Buzea*, preot 10 cor.; *Maria Buzea*, preoteasă 4 cor.; *Lazar Suciu* 2 cor., văduva *Păuna Scărneci* 1 cor., văduva *Maria Oprea* 20 bani, *George Filip* 2 coroane, *Vasile Borsoman* nr. 250 sen., 1 coroană; junior 1 cor., *Ioan Mihăilă* 2 cor., *Ioan Borsoman* nr. 267 1 cor., văduva *Maria Moise Oprea* 40 bani; *I. M. Oprea* 1 cor.; *Z. Morariu* 2 cor.; *B. Albu*, *Z. Şerban* câte 1 cor.; *V. Scărneci* alui *Nistor* cu soţia sa *Ana* 2 cor.; *Pavel* şi *Păuna Borsoman* 3 cor.; *Ioan Borsoman* şi soţia sa *Maria* (ai *Fişerenii*), v. d. Floarea lui *Vasile Şerban*, *Iosif Filip* cu soţia *Ana*, câte 2 cor.; v. d. *Maria B. Bărbăteiu*, *R. Noata*, *I. Bărbăteiu*, *V. Bărbăteiu*, *V. Şerban*, câte 1 cor.; v. d. *Ana Scărneci* 2 cor.; *P. Gunea* 20 bani; *G. Molnar* 1 cor.; v. d. *Ana* lui *Pavel Oprea* întru amintirea fetei sale răposate *Maria* 2 cor.; v. d. *Maria B. Bărbăteiu* întru amintirea fetei sale răposate *Ana*, *I. Şerban* cu soţia *Maria*, câte 1 cor.; *O. Barbăteiu* cu soţia *Bucura* 2 cor.; *Z. Scărneci* cu soţia *Maria* 1 cor.; v. d. *Ana Scărneci* întru amintirea răposatului său soţ *Pavel* şi a lui *Zachie*, răposat la miliţie 2 cor.; v. d. *Ana Iosif Morar* 1 cor.; v. d. *Maria Filip* 40 bani; *I. Morar* 80 bani; *Maria Zachie D. Scărneci*, *Bucura* lui *Ioan Şerban*, câte 1 cor.; *Ana Bucur Scărneci* 40 bani; *Ana Mihăilă* şi soţul său *Z. Bercan* 1 cor.; *I. Borsoman* 2 cor.; *P. Cloşu* bătrân 1 cor.; *Eftima Zachie Bercan* 40 bani; *Peuna B. Crihălmean* 1 cor.; *Ana Iosif Lup*, *Maria V. Borsoman* sen. şi jun., câte 60 bani; *Ana* soţia lui *G. Aldea* 40 bani; *Ana* v. d. lui *Pavel Oprea* întru amintirea părinţilor ei răposate *Zachie* şi *Ana* 2 cor. 40 bani; v. d. *Maria Oprea* 40 bani; *Maria Scărneci* cu feciorul său *G. Scărneci* 1 cor.; *Zachie* şi *Maria Borsoman* 2 cor.; *Ana* v. d. lui *Bucur Scărneci* 40 bani; De tot au intrat 76 cor. 20 bani din care cu 36 cor. s'au procurat 2 sfegnice pe prestol ear' pentru porto postal s'a spusat 1 cor. 16 bani rămânând la mine încă suma de 39 cor. 4 bani.

Afară de acest ajutor în bani a mai intrat la subscrisul şi ajutor în pânză, cu scop ca să se procure un rînd de odăjdii bisericesti, care ajutor fiind încă neînsemnat, se amâna publicarea dăruitorilor până ce numărul lor se va mai sporî. În numele comitetului nostru bisericesc gr.-or. din Stena vin şi pentru toate acestea spun şi pe această cale mulţumita noastră tuturor marimonioşilor sprijinitori şi ajutători mai sus arătaţi rugînd pe milostivul D-zeu, ca să răsplătească fieşte-căruia înscutit şi înmîit din bogatele sale daruri.

Ieronim Buzea, paroch gr.-or.

Esamenul verbal de maturitate la gimnasiul din Blaj se va începe în 16 Iunie n. chiar a doua zi de *Rosalii*. Comisarul guvernului va fi dir. suprem *Kuncz E.* din Cluj. Esamenul scripturistic se va începe deja în 16 Maiu n.

Omor înfiorător. În comuna *Silvaş* din comitatul Clujului s'a întâmplat un omor înfiorător. *Nicolae Pop* din numita comună avea reputaţia de om bogat. Cu gândul de a-1 jefui, pătrunseră într'una din nopţile trecute în casa lui nişte tâlhari. *N. Pop* dormia într'o odaie, unde dormeau şi cele 2 fice ale lui, *Maria* în etate de 18 ani, şi *Amalia*, în etate de 14 ani. Fetele dormeau amândouă într'un pat. Aşa după miezul nopţii se trezese în gemetele tatălui lor. Repede sar din pat, spre a-1 da ajutor, când acolo nişte mâni puternice le-au oprit şi au început să le sugrume. Fetele au leşinat. Când s'au trezit şi au dat alarma, tatăl lor zăcea mort. Medicul a constatat, că i-s'au frânt 11 coaste şi a fost în acelaşi timp strangulat cu o funie. Uciagaşii au furat 30 fl. Nu s'a putut da până acuma de urma lor.

Asesorul consistorial din senatul strins bisericesc, dl Nicolae Ivan, protopresbiter în Sibiu, a dăruit fondului de 20 bani, creat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, în scopul achiziţiei unei case cu hală de vânzare pe seama meseriaşilor noştri, suma de 20 coroane.

O comună revoltată. În comuna *Lemenkényi* lângă *Sepsi Săn-Giorgiu* s'au răscula oamenii din cauza comasării. Mulţimea a vrut să dărime casele celor ce au cerut comasarea şi numai cu greu a putut o risipi gendarmeria.

Cutremur de pământ. Vulcanul *Pelée* din insula *Martinica* (Antilele Americii-centrale) a erupt în noaptea de 6 spre 7 Maiu, cauzând o catastrofă teribilă, care reaminteste moartea oraşelor *Herculanium* şi *Pompeii*. Erupţiunea a nimicit unul din cele mai înfloritoare oraşe, *Saint Pierre*, mîrgăritarul coloniilor franceze, oraş care avea o episcopie, teatru, căsărni, şcoală secundară, tribunal şi alte instituţiuni.

Spăimîntătoarea erupţiune s'a întâmplat noaptea. Ea a acoperit oraşul cu cenuşe şi lavă incandescentă, aprinzîndu-l. Locuitorii oraşului (vr'o 30.000) au încercat să fugă, dar' au fost ajunşi şi îngropaţi de lavă, de ploaie de cenuşă, de pietrii roşite de foc. Sghia-buri enorme înfocate au fost aruncate asupra bastimentelor din port, sfărîmându-le şi ucizînd pe toţi marinarii. Pe vaporul *Roddam* 18 marinari au fost omoriţi de un enorm bloc înfocat şi bastimentul s'a aprins. Vulcanul arunca la înălţimi enorme mase mari de materie aprinsă, care cădea asupra oraşului şi în mare.

N'au perit însă numai locuitorii din oraş, ci şi cei din împrejurime, aşa că numărul victimelor teribilei catastrofe este de vr'o 40.000. În *Saint-Pierre* şi împrejurime nici un om n'a rămas în viaţă. Cadavrele zac cu miile pe ţer-mul mării, ca după o luptă teribilă. Oraşul e redus la o movilă enormă de ruine fumegînde, acoperite de un strat gros de cenuşă arzătoare.

Vulcanul *Pelée* era crezut stins de 50 de ani. Lacul, care ocupă craterul, într'o lărgime de 150 metri, s'a revărsat asupra oraşului, apa fiind clocotitoare. Vulcanul e înalt de 1350 metri. El a erupt mai pe urmă în 1851, atunci însă n'a cauzat stricăciuni.

Catastrofa a intristat mult *Francia* fiindcă *Saint-Pierre* era unul din oraşele cele mai înfloritoare.

O instalare de paroch. Din Roșia ni se scrie: În 4 Maiu st. n. a fost instalarea nou numitului paroch gr.-cat al *Roșiei-montane*, a dlui *Isidor Butnariu*, tinerul și zelosul capelan al Roșiei și administrator parochial al filiei Cărpenei, care cucerise inimile credincioșilor încă de când era capelan.

Actul introducerii l-a implinit dl prot. *Iuliu M. Montani*, însoțit de notarul tractual dl *Alexandru Ciura* paroch al Abrudului și vice-prot. onorariu.

Tempestate. Din Cisteiul-ungur. ni se scrie, că în Vineria trecută a fost acolo o furtună grozavă, cu peatră și de mărimea ouălor. Grindina a stricat foarte mult în vii, pomi și holde. Astfel de știri triste au sosit din mai multe părți ale țării.

Avansări în armata comună. Cu ocaziunea avansamentului de primăvară și următorii Români au fost avansați: maiorul general *Ladislau Cena* de lt. mareșal campestru comandant al brigădei XI. de artilerie. Colonelul *Emil Nestor* de maior general, comandant al brigădei XI. de artil. Căpitanul de cl. a II. *Vincențiu Beran* de căp. de cl. I. în reg. 86 de infant. *Corneliu Cozgar* în reg. 55 de infant. *Victor Goglea* în reg. 97 și *Gustav Alesi* în reg. 51.

Locotenenții: *Stefan Blondean*, de căpitan de cl. II. în reg. 3. *Augustin Pilvan* în reg. 76 și *Antoni Lehar* în reg. 50 de infant. **Sublocotenenții:** *Francisc Marcian* de locotenent în reg. 16 de infant. și *Ioan Pintar* în reg. 75 de inf. **Cadetul** *George Cartalia* de sublocotenent reg. 29 de inf. **Medicul** de reg. de clasa II. *Eugeniu Nestor* de medic de cl. I. în reg. 7 de dragoni și **accesistul** de comptabilitate *Moise Barb* de oficial de comptabilitate de cl. III. în ministerul de războiu.

† **Elisabeta Muntean.** În 8 l. c. d. a., a fost așezată în cimiterul bis. gr.-or. din Turnișor spre vecinica odihnă *Elisabeta Muntean*, fostă învățătoare în Dealu. Serviciul funebral a fost condus de dl *Mateiu Voilean*, asesor consistorial, fostul profesor al răposatei, asistat de părintele *Mihu* și *Dimian*. Cântările au fost săvârșite de un cor al elevilor seminariai din Sibiu. Public încă a asistat foarte mult; asemenea multe foste colege ale răposatei s'au grăbit să-i dea dovadă de iubirea ce i-au păstrat. Dl *Voilean* a ținut un foarte frumos panegiric. Sicriul a fost purtat de șase pedagogi, ear' pe lângă sicriu prietenile și cunoscutele răposatei, ducând fiecare câte-o cunună. Astfel între regretele generale sincere și durerea neasemuită a familiei cadavrul tinerei copile a fost așezat spre eternul repaos.

† **Iosif Maxim**, profesor la școala reală română din Brașov, a încetat din viață Mer dimineața la orele patru. Repausul a servit cu zel și conștientitate peste trei-zeci și unu de ani la școlile reale și lasă în urmă-i regrete unanime. Maxim era în etate de 55 ani.

† **Emiliu Murășan**, fost ascultător la cursurile de postă și telegraf din Budapesta fiind împărțit cu sf. sacrameinte ale muribunzilor, în etate abia de 24 ani după un morb lung, greu și plin de suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 10 Maiu ora 2^{1/4} dimineața. Oșămintele scumpului nostru defunct s'au astupat la vecinica odihnă în 12 Maiu la 1 oră p. m. în cimitirul din Chetșiu. Il deplâng părinții, frații, surori și numeroși alți conșăngeni.

Lupi. În Berghin au năvălit în noaptea dinspre 5 l. c., mai mulți lupi în turma de oi, care s'au risipit în toate părțile. După multă căutare s'au aflat dimineața 12 oi înecate în pârâu, ceva mai departe s'au aflat alte 16 cu gâtjurile sfâșiate, ear' 207 au fost aflate în viile comunei Ohaba. O parte din oi n'a fost aflată.

Spargere. În noaptea din 13 spre 14 l. c. au intrat niște hoți în prăvălia lui *Nic. Sârbu* din Seliște, furându-i aproape 2600 cor. Bănuiți sunt niște lucrători croați.

Omor. Într'un pârâu din Strugari (comit. Sibiiului) s'au aflat cadavrul lui *Ioan Cotea*, împușcat prin gât. Uoigașul nu e aflat încă.

Falsificatori de bani. În comuna Rădmănești (Caraș-Severin) autoritățile au pus mâna pe o bandă de falsificatori de bani. Până acum au fost arestați 2 plugari de-acolo, la cari s'au aflat 626 piese false de un fiorin și o mulțime de coroane false. Falsificatorii au fost dați pe mâna procurorului din Lugoj.

Mort înviat. În comuna Kaponya murise economul *I. Furiza*. El a fost pus în sicriu și ai casei făcuseră toate pregătirile pentru înmormântare. Înainte de-a-l duce la mormânt, presupusul mort a deschis ochii. El a fost luat din sicriu și pus în pat. Medicul are speranță, că va trăi.

Focuri. Din *Deda* ni se scrie, că din negrija servitoarei dlui *Wigner* de-acolo s'a aprins un butoiu cu petrolu. Servitoarea a murit după chinuri de 12 ore. Casele au scăpat.

— Cancelaria comisarului de graniță din *Porcești* (l. Sibiiu) a ars. Focul a fost pus. Pentru aflarea celor-ce au dat foc a sosit din Budapesta un detectiv (polițist secret).

Nenorocire. În pădurea de lângă *Ciacova* (Bănat) s'a întâmplat o nenorocire, căreia i-a căzut jertfă și o vieață de om. *Codreanul* trimisese câțiva muncitori să lucre ceva acolo. Acestia s'au și apucat de lucru. Când a venit *codreanul* să-i controleze, a trebuit să se vire printre niște tufe. Cum era cu pușca amănă, aceasta s'a animat cu ocoșul de o creangă, s'a slobozit și glonțul s'a oprit în lucrătorul *Zosim Marcu*. *Codreanul* s'a înștiințat singur la judecătorie.

Arsă de vie. Nenorocire îngrozitoare s'a întâmplat de curând în comuna *Rășița*. Fiica de 18 ani *Ana* a dlui *Ioan Balaș*, în absența părinților s'a culcat lângă cuptorul, unde ardea focul. Scântelele sărind afară din cuptor au aprins hainele nefericitei fete. Când s'a deșteptat în urma chinurilor grozave, sări cu hainele aprinse în curte și strigă în culmea desperațiunii după ajutor. Deși vecini au sărit îndată, totuși până le-a succedat să stingă focul, a suferit sœurmana ființă arsuri atât de grave, încât muri peste câteva ore de chinuri teribile.

Vițel cu 5 picioare. O vacă a economului *Ioan Simțion senior*, din Sibiiu, a fătat un vițel cu 5 picioare, dintre cari 4 sânt la locul lor, ear' al 5-lea pe spinare. Vițelul e sănătos și suge.

Instalarea noului vicar al Hațegului. *Dr. Iacob Radu*, fratele *P. S. Sale* dlui episcop al diecesei *Lugojului*, s'a făcut *Dumineca* trecută cu deosebită solemnitate. În preseara instalării s'a aranjat în onoarea noului vicar un conțuct de torțe.

Cruțați pasărele cântărețe. Legea pedepsește aspru pe cei-ce prind pasărele cântărețe sau le strică cuiburile. În Sibiiu au fost prinși mai de multe ori vânători de astfel de pasăre fiind pedepsiți cu bani. Atragem din nou atențiunea învățătorilor și a părinților, ca să lumineze în privința aceasta pe copii. Ori-și-cine trebuie să știe, că cel-ce nu cruță pasărele, face un rău nemăsurat pometurilor noastre.

Înecat cu dinții falsi. În *Petershausen* s'a culcat un mehanic, fără să știe scoată dinții cei falsi din gură. Noaptea i-au ajuns acestia în răsuflătoare și până să i-se dea ajutor a murit înecat.

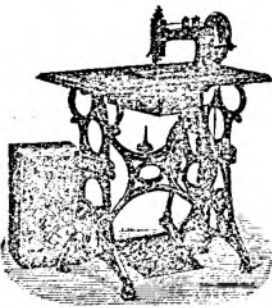
O pildă bună. Sașii au cumpărat nu de mult moșia contelui *Haller* dela *Dârlos*. Zilele acestea au mai cumpărat și moșia de 254 jug. a lui *Földváry* dela *Vámosgálfalva* (comit. *Térnavemici*).

Șima Ferentz vestitul deputat kosuthist, care pungășise pe mulți și apoi fugise la America, n'a putut să se fericească acolo. S'a încercat ca redactor, avocat etc. etc. și acum a ajuns muncitor la o fabrică.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Fapta unui nebun. În Vălișoara (l. Oravița) și a aprins nebunul Ioan Ciachin pârul. Între dureri îngrozitoare a strigat după ajutor. Când au sărit câțiva oameni să-i stângă focul, capul și pieptul îi erau tot o rană, ochii plesniți.

O plângere îndreptățită. Din Sâmbăta-inferioară ni se scrie, că deși se află acolo doi comercianți români, conducătorii bisericii totuși cumpără luminările pentru biserică dela comercianții Jidovi. Nu se gândesc ei oare, că e batjocură a umplea punga străinilor cu bani adunați dela creștini în sfânta biserică?

Biblioteca nouă. În editura cunoscutului reviste săptămânale „Bunul Econom” (revistă pentru agricultură, industrie și comerț) din Orăștie au apărut 3 broșuri de interes agricol, cari merită o deosebită atențiune din partea cărturarilor noștri, cari se interesează de progresele țeranului nostru.

Broșura 1: *Despre nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile.* — Broșura 2: *Porcii, oile și caprele.* — Broșura 3: *Sămânța plantelor agricole și sămânța lor. Prețul broșurii nr. 1, 2 și 3 câte 30 bani (pentru România 50 bani).*

Un nou op de Dr. Bunea. După cum aflăm dl. Dr. A. Bunea, harnicul istoriograf, a pus sub presă noul său op, care tratează epoca episcopului Petru Paul Aron. Va fi un volum de 40—50 coale tipar și va apăre prin Iunie a. c.

Amicizie adevărată. Înainte cu oțva timp se întâlnesc în Theresienring doi amici, cari de 10 ani nu se mai văzură. Să înțelege, că bucuria revederii după atâta timp era mare. Și fiindcă revederea s'a întâmplat tocmă înaintea casei de schimb reg. ung. A. Török & Co. din Budapesta, cei doi amici din privilegiul întâlnirii lor, au hotărât a juca un los la banca mai sus numită. Zis și făcut. Trecând timp de vre-o câteva luni, fără ca numărul losului să fie tras, unul dintre cei doi amici perdă voia de a juca losul mai departe și împărtășindu-i aceasta celuilalt, scela i-a zis: „Eu voi plăti prețul losului pentru a juca mai departe singur, dar tu să-mi împrumuți pentru un alt scop bun, nefăcându-ți însă silă, 12 cor.” „Cu toată plăcerea” răspunse celuilalt. Opt zile mai târziu apare posesorul losului anunțând cu bucurie, că „numărul nostru” a câștigat o sumă mare. „Numărul nostru?” murmură amicul său. „Da. Cu banii împrumutați dela tine mi-am renoit losul. Ar fi fost o prostie din partea mea, să te las să joci la toate clasele și la sortirea principală să renunț.” — Așa ar trebui să judece toți cumpărătorii de losuri.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 12.40—14, șecară 8—8.80, orz 7.80—8.60, ovės 5.40—6.20, cucuruz 7.80—9 cor.; 10 ouș 33—36 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbunul 11.26; 20 lei (hârtie) 18.98; 20 lei (argint) 18.82; lira turcească 21.40; lira engleză 23.88; 20 marce germane 23.40; napoleonul 19.06; rubla (hârtie) 2.53; rubla (argint) 2.45 cor.

Budapesta. Grâu 50 chlgr. 8.75—9.10, șecară 6.10—7.30; orz 5.75—6.20, ovės 6.60—7.10, cucuruz — cor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

MICHAIL SCHOPF,

neguțator de ferărie în Sibiu, strada Clisădiei nr. 42

recomandă magazinul seu foarte bine asortat cu

șini de fer dela Cudjir (Hunedoara),

mai departe toate felurile de

osii de oleiu, de trăsuri și căruțe de povară, opritori de trăsuri, oțel pentru arcuri de trăsuri, arcuri de trăsuri precum și arcuri de osii și foarfeci și garnituri pentru căruțe și trăsuri.

Instrumente pentru rotari sistem „Fuohs”, numai calitate bună.

Coase escelente numite „Bure”,

cari sânt de o calitate neîntrecută, și le dau cu garanție, schimbând fiecare bucată, care n'ar corăspunde. 35 5-10

Mucava de coperiș de asfalt

fără miros și veritabile, table de izolare. masă de asfalt pentru izolare în stare compactă pentru svintarea părășilor umezi.

DEPOSITUL

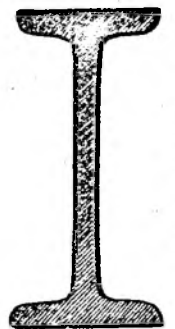
Primei fabrici de luminări de stearină în Sibiu

Piața-mare nr. 6 și Strada Turnului nr. 27

recomandă afară de produsele ei în luminări de stearină, săpunuri, mărfuri de toaletă, toate soiurile de parfumerii indigene și străine, săpunuri de toaletă precum și toate celelalte articole de bransa aceasta, pe lângă **prețuri extrem de moderate.** Pentru **sărbători** se atrage îndeosebi atențiunea asupra

luminărilor pentru biserică

albe și cu flori. 36 5-8

Traverse cilindrice

cu prețuri ordinare și ieftine.

Oferte se trimit franco la ori-ce stațiune de tren.

În deposit se află profilele:

nr. 8, 10, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30 și 32 până la 10 metri lungime.

Traverse fîntuite

precum și toate celelalte construcții de fer.

Preliminare de spese se fac gratuit.

Cheutori de zid în lungime de 6—7 metri.

În deposit se află:

Fer U în 19, fer unghiular în 25, fer T în 18 și fer de diferite fasoane și de înfrumșetare în 27, fer în plăci, cuadrat și rotund în 534 de profile

Țevi și bucăți ornative din fer bătut.

Țevi de tuciu Țevi de tuciu pentru conducerea de apă.

Traverse pentru balcoane și drugi de fer pentru ogrăzi.

Tinichea de fer suflată cu zinc, tinichea neagră, tinichea de zinc, tinichea albă.

Mațe pentru retirăzi. 38 4-

Mucava de coperiș din asfalt și peatră.

Împletituri de sîrmă și sîrmă cu ghimpi.

Table de izolare din asfalt și elastice.

Cement de Portland și Roman. — Cărbuni de peatră și cocs.

Trestie pentru stucatură.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Publicațiune.

Comuna Sâmbăta-inferioară esarându-
dează cărcima comunală, ce se află în drumul
țerii, provăzută cu licență de cărcimărit și con-
stătătoare din 2 odăi și pivniță, pe 3 ani, în
25 Maiu a. e. la 2 ore d. a.

Prețul strigării 300 cor. Doritorii de a
licita au de a depune la începutul licitațiunei
10% vadiu, care apoi este de a se întregi
arândeii ajungându-se și se va computa în ultima
rată a anilor de arândă.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea
în orele oficioase la cancelaria comunală.

Sâmbăta inferioară, 13 Maiu 1902.

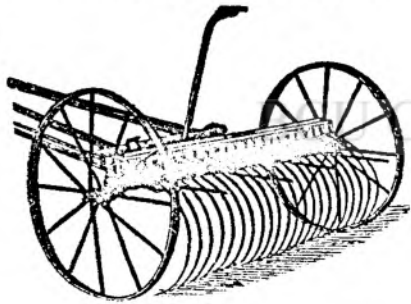
46 1-1

Primăria comunală.

Casă de vânzare.

În 10/23 Iunie a. e. se va vinde pe
cale de licitațiune în camuna Căstău în de-
părtare de Orăștie (Szászváros) de 2 chlm.
o casă anume zidită pentru de a se ține în
ea cărcimă, boltă, măcelărie, lângă ea sunt un
grajd, șopru etc. Casa e zidită dealungul dru-
mului de comitat, cu ușe către drum și la un
loc potrivit, de unde se împarte drumul în
două părți. Pe lângă casă au treacăv vre-o
10 comune afară de păcurarii dela munți. Cu
un cuvânt un loc foarte potrivit pentru un
om de negustorie.

44 1-3

Greble de adunat fân (Hollingsworth)

cu 27 colți, mai mici cu 22 colți
pregătește 40 3-6
cu prețurile cele mai moderate

Andrieu Rieger,

prima fabrică ardeleană de mașini agri-
cole și turnătorie de fer în Sibiu.

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit
și mai reșceptibil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Masagiul. Cel mai potrivit spirt pentru
masagiul e Franzbranntwein-ul lui Brázay, cu care
frecăm corpul, îndeplinind astfel masagiul. Apli-
carea se face punând 1-2 linguri de spirt într'o
farfurie sau într'o ciazcă și frecând ușor cu mâna
curată sau cu un flanel partea corpului, până-când
spirtul s'a supt sub piele. Procedura aceasta o
urmăm de 3 ori pe zi, și anume dimineața înainte
de sculare, la amiază și seara la culcare. O astfel
de frecare se țină 15 minute. Franzbranntwein-ul
înviează corpul.

2 40-52

Ferțiți-vă de imitațiuni.

Fiti cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

VERZEICHNISS
aller 50.000 Gewinne
Der größte Gewinn im glücklichsten Falle
1.000.000 Kronen.
Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Sämtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 . . .	200000
2 . . .	100000
1 . . .	90000
1 . . .	80000
1 . . .	70000
2 . . .	60000
1 . . .	40000
3 . . .	30000
1 . . .	25000
2 . . .	20000
3 . . .	15000
31 . . .	10000
67 . . .	5000
3 . . .	3000
432 . . .	2000
763 . . .	1000
1238 . . .	500
90 . . .	300
31700 . . .	200
3900 . . .	170
4900 . . .	130
50 . . .	100
3900 . . .	80
2900 . . .	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!
Peste 6 milioane cor. au câștigat
inubiții nostri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată
lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. priv.
care în curând va începe de nou. Din

100.000 LOSURI se sortează 50.000

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din
suma losurilor, conform conspectului de câștiguri
alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorme sumă de
treisprezece milioane 160 000 coroane în timp-
de numai 5 luni. Întreagă întreprinderea stă sub
controla statului 32 6-6

Prețul, conform planului, pentru losurile
originale la cl. I. este:

pentru o optime (1/8) fl. — 75 sau cor. 1.50
„ un pătrar (1/4) „ 1.50 „ „ 3.—
„ o jumătate (1/2) „ 3.— „ „ 6.—
„ un losintreg (1/1) „ 6.— „ „ 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă pri-
mirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis.
Comande pentru losuri originale rog a se trimite
până al

22 Maiu a. e.

când se începe și tragerea cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)
Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere
pentru vânzarea în detail a losurilor
loteriei de clase.

Despărțemintele loteriei de clase ale-
colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46, a.**

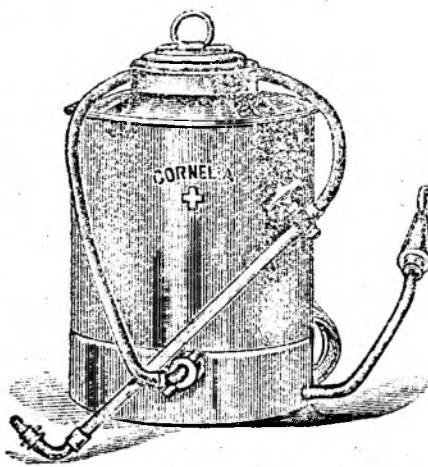
1. **Waiznerring 4.**
2. **Museumring 11.**
3. **Elisabethring 54.**

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.
Prețul în cor. } îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce }
urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa escată.

Stropitoare pentru peronospora.

Subscrisul ofer st. domni economi cele
mai bune stropitoare pentru peronospora
plătibile la casă sau prin accept la toamnă.
Mai departe ofer magazinul meu bogat
și bine asortat cu articoli de fer cali-
tatea I, tinichea, cuie, șuruburi, feruri
de plug, garnituri, vase pentru bucă-
tărie, mărfuri de gumă etc. 142 4-5

Cu stimă

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia.